

EDITORIAL

Kryštof Kolumbus věřil, že Země je kulatá, a byl přesvědčen, že doplňuje k indickým břehům západním směrem. Když 12. října 1492 po dlouhé a strastiplné plavbě konečně přistál, tak v domněnku, že je v Indii (byly to Bahamy) nazval zdejší obyvatele Indy – byli to ale původní obyvatelé Ameriky Indiáni. Asi žádná tragédie, jen matení pojmů, které je ovšem, tedy v tomto případě, dávno vysvětleno.

V historii elektrotechniky je takovýchto matení pojmů celá kopa. Člověk to nepochybně chápe, že v době, kdy jediným dálkovým dorozumivacím prostředkem byl rychlý posel, mohl k takovýmto nedorozuměním docházet. V současné době, kdy je celý svět propojen internetovou sítí, je však trochu s podivem, že elektrotechnická odborná veřejnost neustále zápasí s odbornými výrazy, ve kterých se objevuje velká nejednotnost, slangové (firemní) varianty i jistá neochota převzít společný „oficiální“ termín. Zmatení jsou samozřejmě o to více příznivci a zájemci o elektrotechniku z řad laické veřejnosti.

Hovoříme-li nyní o Evropě, resp. Evropské unii, tak zde je samozřejmě vytvořena norma – mezinárodní elektrotechnický slovník (soubor ČSN IEC 60050), který by měl být pro používání odborných termínů směrodatný. Je však velmi rozsáhlý, není levný a vlastně ani úplný, protože je neustále doplňován novými výrazy. Toto souvisí se současnou technicky velmi dynamickou dobou, kdy jsou objeveny a uváděny na trh nové technologie s trochu nadsázkou téměř každý den. Mnoho elektrotechniků z praxe má již tak dost problémů se zaváděním, aktualizací, změnami harmonizovaných norem či rušením některých českých dosud platných norem. Český elektrikář je zavalen neustále se měnící legislativou, vyhláškami, normami, předpisy a nařízeními, kterými se musí řídit, musí je dodržovat nebo respektovat. Není tedy divu, že standardizovaná terminologie je pro něj luxus, na který nemá mnohdy ani čas, ani dostatek volných prostředků.

Také redakce odborných časopisů se průběžně potýkají s neustále se rozrůstající, ale i měnící se odbornou terminologií. Snahou redakcí obecně je informovat čtenáře kvalifikovaně nejen po odborné stránce, ale také po terminologické stránce. Do češtiny proniká stále více cizojazyčných výrazů především anglických, což souvisí hlavně s oblastí výpočetní techniky, ale také např. s technologiemi založenými na výkonové elektronice.

Čtenáři odborných časopisů si často stěžují, že nerozumí nově zveřejněným technickým výrazům, zkratkám či pojmům, které autor ve svém příspěvku použil. Takováto terminologie je většinou známa úzce specializované odborné veřejnosti. Laik nebo třeba i odborník specializující se na trochu jinou oblast často tuší, ale přesně neví, co se pod některými zkratkami či pojmy vlastně skrývá. Nejsou-li takovéto výrazy použité v odborném článku blíže vysvětleny (a tedy i správně chápány), je to vždy na škodu jak vlastního článku, tak autora.

Čtenář se nejprve snaží zjistit význam neznámé terminologie ve slovníku. Velké technické slovníky jsou však drahé a navíc v této dynamické době poměrně rychle morálně stárnou. Internetové varianty slovníků jsou sice zdarma, ale jejich databáze je příliš obecná, než aby mohla pomoci. Výsledkem je znechucený čtenář, který ztratí motivaci k dalšímu čtení a příspěvek odloží nebo přeskochí.

Redakce časopisu Elektro se snaží v této oblasti vycházet svým čtenářům vstříc. Již více než pět let vychází na stránkách Elektra téměř pravidelně každý měsíc zvláštní textový útvar – Názvy, pojmy, zkratky s pracovním názvem Obtížník. V Obtížníku je uváděna nová, ale také již používaná odborná terminologie, která si zaslouží být blíže vysvětlena, protože skrývá jisté úskalí s ohledem na správné pochopení významu. Zpravidla jde o terminologii, která se vyskytla v některém z článků uváděných v Elektru. Jen pro představu: Za těchto pět let, co se Obtížník objevuje na stránkách Elektra, bylo zde již zveřejněno a vysvětleno téměř tisíc odborných názvů, pojmů a zkratk.

Určitě jsme touto pomůckou neobjevili Ameriku a Indy si již nikdo dávno s Indiány neplete. Pokud se nám však, redakci Elektro, daří alespoň zčásti napravovat či předcházet takovémuto matení pojmů a přispívat k jejich sjednocení a správnému chápání, pak Obtížník svou terminologickou úlohu splnil.

Ing. Josef Košťál, šéfredaktor
josef.kostal@fccgroup.cz

Právě vychází!

Kompletní obsah ročníku 2010 časopisů Automa, Elektro a Světlo na CD

96,-

Objednávka na adrese:
FCC Public s. r. o.
Pod Vodárenskou věží 4
Praha 8, 182 08
nebo na
www.odbornecasopisy.cz